

طاوس کهان

خرنمه‌لر، حمان ل میرگه‌ها تیحال بە عەدرى طاوس و
نیشانید. ئىزدیا چاخىنى ڑىگەزى قەدەگەرىش لە قۇن خىزنى دادنىش

خدرى پىر سليمان

1 - طاوسا ئىزى (عەنزەل) كول گوندىت مەرگەها شىيخا دىگىرىنەن ھەندى گوند ھەبۈن سالە كا دەراندەر ھەتاڭەرا وى تەمام دېبو نەھو سالىنى سى گەبرا ئى طاوسى لナف گوندىت مەرگەھى دىگىرىن ..

2 - طاوسا شىنگارى پشتى رۆزىت خەرلىاس ب چەند رۆزە كا سالى جارەكى لەدەقەرا شىنگارى دىگىرىن.

3 - طاوسا حەلەبى سالى جارەكى دېبەنە ناف ئىزىدەيىت سورىيا.

4 - طاوسا خالتىا: لナف گوندىت ئىزدیا ل توركىا دىگىرىن.

5 - طاوسا مسقۇف: لナف ئىزىدەيىت ئەرمىنيا،

6 - طاوسا تورىزى: لナف ئىزىدەيىت رەخا رۆزەلاتى.

7 - طاوسا زۇزانى لەدەقەرا ھەكارىيا.

رەحىمەتى باپى شىيخ حەجى كورى شىيخ سمايل دەگۇ رېيەرىت دىنى ئىزدیا ل لالشى چاخى دەستە قەولزانىت ئىزدیا دەنارتنە ناف گوندا ھەردەستە يەڭ بۇ دەقەرەكى دا رىيما ئۆلى وشىرهت و خېرخوازىنى لナف وان بەلاف ورۇن كەن و خېراتى خىركەن و بىزانىن چى لナف مەلتى ھەيە چى نىنە؟ سەروپەرنى وان چى؟ دېقا نىشانەك ژ جەم مىرى ئىزدیا دەگەل خۇبىربانە يائىكى دا باور بىكەن كۆئەف مەرۋەنە ژ مەرگەھى ژ جەم رېيەرىت ئىزدیا و مىرى ھاتىنە. قىجا ئىزدیا ژى قەدرى وان قەولزان و مېقاتا دەگرت و

پەيشا طاوس ژ چى ھاتىيە؟ و ژىمەنگى وەرە ب كار دىئىن؟ طاوسى مەلەك كىيە؟ لدووبىرسەنلىكدا و ئول و تىنگەھەشتىن ئىزدیا، دچى سەركى تەرازۇۋى دايە؟ ئىزىدە دېبىز ن طاوسى مەلەك ئىكە ژ ھەرە هفت مليا كەتىت خودى كۈزۈرایىل وجىرايىل و مىكاىيل و دردایىل و شەمقايىل و عەزازىيل و ئىسرايىل، ئەون ھەر ھەفت مەلەكىت كېير بەرى خانسا چەندى بەدىل، چۈن و حىزرتا وان مەلكى جەللىل. عەزازىيل ژى ئىكە ژ وان ھەفتا و ئەوه بى شىرەتا خودى تەعالا ژ بېرنە كرى و چاخى گۇتىيە وان سوجدى بۇ ئادەم بىن ئەۋى گۇتى سوچىدە بۇ تە ب تىن يە فەرە عەزىزى من قىجا خودى تەعالا، كە سەرۆكى مليا كەتا و نافى ۋى ژ حنگى و پېشە بۇوە طاوسى مەلەك ؟

ئىزدیا ھەفت طاوس وى دەھىن ھەرسال لナف مەلتى دىگىرىن ھەرشەف ل گوندە كى دېنە مېقاتا ھەر طاوسەك يَا دەقەرەكە ئىزىدە خانىيە، خۇ ئىزىدە و كى ژى دېبىز ن بەرى گەلەك دېبۈش بۇون ب طاوسە كى نەھاتىنە سەرپاستىكىن مەقلۇبى شىيخا - كۆچىيائە كە دەسەر مووسىل را ل پاشتا باشىك و بەحزانى - لنىقە كا ئىزىدە خانى بۇوە ھەر ژ دەشتا ھەرىرىنى ھەتا حەلەبىن ھەتا ناف خالتىا ل توركىا بىگەرە پىلا وان گەھەشتى يە ئەرمىنيا ژى ئىزىدە ھەند دېبۈش بۇون قىجار ھەر دەقەرەكى طاوسەك ژىرا ھەبۇو:

ماين وطاوس ونيشانيد وان برنه موزه خانا عه سكه رى ل به غدائى هوسا ئيزدى دلشكەستى وشه پر زه بون و سه رىد رىكا ل بەر وان بەر زه بون هەتا پاشايى كى دى ب ناقي (سليمان نهزيف پاشا) ل سالا 1895ز. دېيىن يى كورد بوده يكى وي ئيزدى بۇرۇ ئىلا خالتى يابوو (2) سليمان نهزيف پاشا هاتە ئىسقنى وچۈبەعەدرى - ميرگەها ئيزدىا - وچۇلالشى من ب خۇرچەند پىرەمېرى و پىرەھېنىد

لاپرە (228)

1) بىرينه (الىزىدييە سەعید دېۋەچن

2) بىرينه (امارة بەدينان الکردية) لاپرە (98) ڈانانا صەدېق دەملوجى

ئىسقنى يا بەھىستى يە (1) چاوا هاتە ئىسقنى وقىادلى ئيزدىا بىكىت وگۇرت : وەچى دېيت؟ چى تشتى وە، مالى وە، چۈرى؟ . گۆتنى بەس توニشان وطاوسىدە ب زېرىنە فە .. ئەو چۈبەغدائى ونيشان وطاوسىد ئيزدىا ئىنان، دېيىن ھەندەك تشت ئى دكىم بون، سليمان نهزيف پاشا ل رۇزا (21) مەھا شباتى ل سالا 1895ز. (2) هاتە ئىسقنى فە وچادرىدە سكەرى خۆل بىلدەرەيد روژئاڭى گوندى فەدان وھاتە نك باپى شىخ وجوابا ميرى شىخا (عەلى بەگى) هنارت، وگۇرت : وەرە ئەفە نيشان وطاوسىد وە.

(1) ئىك ژوان پىرەمېرا پىر مەرعان كومەجىزى ئىسقنى بۇرى ب خۇدبىتو و چاخى سليمان نهزيف پاشا هاتى يە ئىسقنى وھەر جار دكە حكىيات . مخابن بەرى دووسالا پىر مەرعان عەمرى خودى كى خدر بىنانا كو هيشتاي ساغە ئىي وي ژصەد يەھ مالا وي بورى ديسان بەحسا وي چەندى دكە

(2) هەتا نوڭە ژى ئيزدى، نەخاسىمە يېت ئىسقنى، ل رۇزا (21) سباتى ھەرسال جەنۋانىشانادكەت ب بونا شەگەرلەنەن نيشان وطاوسىد ئيزدىا ل وي رۇذى

ل دۈرى دەھاتنە ئىك پشتى نيشانان ميرى ئيزدىا الجەم وان دەيت هەرھۇسا ئەنەنەن ل بەر چاقا دادنەن وملەتى رىز وحورەمەت وقەدر لەنەنەن ميرى دادنَا چاوا ئەنم نەھۆرەز وقەدرى ئالا يىلا وەلاتى خۇدگەرین ئەۋىزى هوسا بۇرۇ، ھەر چەند مخابن ھەندەك نەقىسە ئەنەنەن بىيانى ب ھەلە چۈينە كو دېيىن ئىزدى طاوسيت خۇدپەرىسىن . قىجا ئەف نيشانە ھەر ھەفت مينا وينەمىي بالندەيەنە دشکلى جوانلىرىن تەيرايە كوتەيرى طاوسي . . چىرۇكَا ئان طاوسا و كەفنى يَا وان گەلە كە كور و درېزە خۇھەندەك عىراقيت كەفن نەخاسىمە شۇينەوارىت بابلى و ئاشورى ل حەضەرەتىنە دۆزىن وينەمىي تەير طاوسي ھەيە كوتالا يىلا وان بۇرۇ سۆزەخانەيا عىراقى ل شارى بەغدائى ئىيل ژوان ئالا يىت حەضەرە ئىي چىكاندى يە وەلاتى يەك وي سەرپەركىن پىش كېش ئالا يىلا طاوسي دەكت ب ئامادە بونا مجىورى و دەسەر وانرا شىكلى فرىشتەيە كى ب چەنگك و ياسىكە بى راostايىھ . . قىجا طاوسيت ئيزدىا سەردىكىشە وي دەمى و يەقەتەر ھېر فەتر مەرفە نەشىت ب پشت راست ونى چەندى ئەبرەتلى چاوا بتىن ئىزدى دېيىن ئەف نيشانىت طاوسيت مە گەلەك دكە فەن ول درېزى يَا مېز وونى دا چەندەھا كارەسات وشەلاندىن وقەبراندىن ب سەرپەر ئيزدىا و نەخاسىمە قەوالىن طاوسي دەرىيەنەن هاتى يە . . چەندەھا چىا و گەلى ل شىنگارى و ھەندەك دەھەرىد ب ناقي گەلى ئى قەوالا ھاتىنە ب ناف كرنە كۆز جەرەدە كەفتىنە درېكە قەوالا وقەوال ھاتىنە شەلاندىن لى ئيزدىا ھەولە كا زۇر دايە كوبىانى ئان تاوسىد وان نەبىن هەتا ھۆلى هاتى يە خەلکى بىانى چەند جارا شەر بەرپا كرپەنە و قىيانە ب چى رەنگى بىت ب كۆتە كى ونە كوتە كى ئان طاوسا بىيىن و ھەندەك جارا ب دەست وانقە هاتى يە وقەت ژىبرا ئيزدىا ناچت چاخى پاشايى ئۆصمانلى [عمر وھى] فريق پاشا ل سالا 1982ز. فرمانا ئيزدىا راكرى (1)

وھەر ھەفت طاوسي و چەندەھا نيشانىد وان ھەبىنە رى ستاندىن پشتى ئيزدى ئەبراندىن نەخاسىمە ئيزدىد مەرگەها شىخا وئەۋىزى ئەرەسىايىن بى دچىا وشكەفتادا

بەلەفکرینە . . لى هەتا نھۆزى فان نفیسە ئانا عەسە يا
فان نيشان وئالاياب دورستى نازانى يە وەدوسە تىد
ل طاوس گىرانى ل ناف گوندىد ئيزديا تىنە كرن تەدىتى يە
ونەزانى يە . .

بەرى ئەزبە حىسى طاوس گىرانى بىم، كۆچاوا
مېرى ئيزديا ھەر طاوسەك دگەل دەستە يە كى قەوالا
دەنارتە دەفرە كا ئيزدييد دېيىم : نەھول طاوسا عەنزەل سالى
سى جارا لىناف ئيزدييد عىراقى - ژىلى چىابى شىنگارنى -
دگىرینىن و ب شىوه يە كى سەربەستى و سەرفەرازى
بىي ئىك ئەكلەمە كەت يان

1- بىرىنە كىتىبا [الىزيرىيە بقايا دين قديم] لەپەرە زدانما
جورج حەبيب،

ئالۇزى ودل ئىشىا ۋانرا پەيدا كەت ، ھەرھوسا سال ب
سال بەلى نەحەم مۇسالا ھەندەك قەوال طاوس حەلە بى
ويا خالقى يادبەنە ناف ئيزدييد سورىا و تۈركىا و طاوسا
شىنگارنى ژى سالى جارەكە ل گوندىد جىانلى شىنگارنى
دگىرینىن. لى طاوسا مىقۇبا ھەمە سالا 1914ز. ناچتە
ناف ئيزدييد ئەرمىنیا چونكول بىي دىستورى وىنەر رېكى
نادەن فان تەرزە حەدوسە تا بىكەن و سەرەتەتى ياب سەرى
قەوالا ھاتى چاخى چۈنە وىنەر وەكى لى سەرزمانى قەوال
[حسىن] ھاتى و بۇدەمەلوجى قەگىرای دى (خۇوندە قانىد
ھېزىرا ناقىسم . .

يامن ژ ئيزديا بەھىسى بەرى ئاواسىد ئيزديا ل لاشى
دەخىنلى دىكەن، چاخى زگەرى قەدگەپىان، لى پشتى
مېرىد ئيزدىا ل گوندى بەعەدرى ئاكنجى بۇوين ل وىنەر
خزىمەت رەحمان ئاڭا كەن و خانى ئاڭا كەن ئاڭا كەن
خزىمەت رەحمانه . . ھەكە بەرى سالى جارەكى ھەر
طاوسەك ل دەفرە كا ئيزدەخانى دگىراندىن، نەھە طاوسا
عەنزەل (ئىزى) سالى سى جارا دگىرینى پشتى جەزنا
سەرىالى كودكە قىتە يە كەم چارشەمبۇوا نىسانا شەرقى
و جارا دووئى پشتى وجارا سىرى پشتى جەزنا جەمانى
طاوسا شىنگارنى پشتى جەزنا خدر لىاس ب چەند
رۇزە كا،

ئيزدىا ژى ھندى كەيفا وان ھات ھەر مال و سەرپەرك
كۇشت و تەبلى يە كە گىرارى بىنە بن چادرىد عەسەكەرى
سليمان پاشا ئەويژى ئەمر كەربۇو كەچۈزە سەكەرى
وى نەئىتە ناف گوندى چۈنكە دازانى چاھى ئيزدىا
ب عەسەكەرى ئۆصمانلى رانابت سېبەيکى ھەر مالەك
و جۇتەبلى يە خۇيىد ئەلا بىنت ژگۇتنا داپىرا من و باپىرى
من، خۇتوبىزى كەفچىكى ئىكى، تەبلى سا ئىكى بچت
ئەن بىو و ھەچكۈنە عەسەكەرى رۇمى ئۆصمانلى بۇو . .
سليمان نەزىف پاشا گۇزى : بىرىنچى كىمە ئىشان
وطاوسىد وە؟ چى نەي كىمە؟ بىزىنە من عەلى بەگى
ۋەختىارى مەرگەھى بخۇغۇن ئە جوامىرى گەلەك
قەنجى ب مەكى ئەم بىرسەرەن وى گىز ئاكەن ئانكرو
ل رووئى وان نەھات بىزىن سى طاوسىدەمە وەندەك نيشان
وئى دماين ئەوى ژى دىيارە ھەر ھند دەمۇزە خانى دا
دېتىبون . . لى هەتا نھۆزى ئەم ژسالوغىد وان سى
طاوسا دېيى خەبەرین سالا 1972ز. دكتورە كى ئەلمان
وئىنە بىي ئىكى ژوان طاوسا كۆيى دەمۇزە خانە كا ئەلمانى دا
وچىرۇكادىتىنە وى و فرۇتنە وى ژمنىا نفىسى وئىنەك لەر
گىرتىبوو، ئەۋزى ژمنىرا شاند . . دەغان دووسەد سالىد
بۇرى دا نەخاسىمە لەھەر دەوو فرمانىد دۇواريا مىرى كۆرد
سالا 1832ز. ويا فريق (عومەر وەھبى) پاشالىسا
1892ز. ئيزدى ھەند كەۋوھى دەدورپارىز بۇون وەدوسە
تىد خۇب دزىيە دىكەن خەلکى دۆر و بەرى وان وەتە
بىانى و رۇۋەھلەناسا ئەزى گەلەك بەئەشق فيان حەدوسە تىد
وان بىزان ئەخاسىمە ئالا و طاوسىد وان بىيىن، لى ئيزدىا
نەدھىلە ھەتا ھۆلى ھات بۇوە جەھى شانازلى ھەكە ئىكى
بىانى سالوغىا تىشىتە كى ئيزدىا زانى يا قىچا دېيىن ئىكى
وەكى (لایەردە) دېيىت . . سەمايا ئۇلا ئيزدىا دەگەلى ئى
لاشى پەسلەف وەھىيەت و سەرسامى يە (1).

دەمەلوجى دېيىت : ئەزىيە كەم كەسم ژخەلکى نەي
ئيزدى سەمايا وان من دىيت بت . . ئەۋزى پشتى
دەستورى ژمیرى ئيزدىا خواتى ھەندەك وئىنە يە خەيالى
ز ئالىيەد (طاوسىد) ئيزدىا سازكىرىنە و دكتىيىد خۇدا

گوندی یا :
 فلاں روزی قهوال میشانید ونه . . ئیزدی ژی چهند
 ب ئەشق چاھەری وی روزینه هەر مال و سەربرەک وا
 بەرهەف کری، سبەیکا قهوال بین هەمو جلک و سەری
 خودشون، وەکی لولکا پەمبۇوی تىكدا جلکتیت وان
 دسپىنە، سەربریت خۇدکۈز ن، دگروين وەھور دەن .
 هەرچاقى وان وی ل رەخا گوندی . . هەند دېيىن يان
 گوھداريا گزیرى گوندی دەن، كوقهوال هاتن وەرنە
 پىشىتى . قهوال ژی عەول تىنە بەرخاسى گوندی
 زىارەتى دېن وەکبا طاوسى دادنین و بىهەنا خۇتىن،
 چاھەرپى مەجىورى و گوندىيان . . هەندى بىزى ئىكودوو
 گوندی حەمەووب ژن و مېرە ب كچ و كورقە ب زارۇك
 سافاھە حەمەووتىن بەرقۇپى دەورىزىكى هەرچەر قۇپى
 وەھەتا گوندی ب رىز دېن قهوال درۆزى لەر قۇپى دېيىن
 وەکبا طاوسى يەدانايە قهوال دەف و شىبابا لى دەن، ژن
 دەلھەلەين قهوال و نەقىب سەرەدرىپى كانى ياسېپى ب رىز
 ئىكۈئىكۈدنەن كۈلانا مەۋقۇپا دېرۇن و خەلک ل دوووان
 طاوا بغۇرۇ كابانى يامەجىورى گوندی و ائىنايە پېشىا وان
 گوندی وی روزى ھەمەوپىخواس دگەپىن . . ئەو
 گوندی بە هەكبا طاوسى دەستۇرى خۇدکەت بىن طاوسى
 ل مala دېتە مېشان و بىتر فتو دای خۇلىك زىدە دەن . .
 هەما قهوال گەھشتىتە مala لى دېنە مېشان دىسان درۆزى د
 بىزىن طاوسى فەدنىن، وەکى بەری نوكە من ب رىز
 كرى چاوا نەقىب طاوسى فەدنىت و لەنەشت راستى يام
 ئالا يام ئىزدخانى روودنىت و لەنەشتا چەپى مەزنى
 قهوالا . .

چراپى كانىا سېپى ژى دېنە مala بەری في گەرەي قۇناغە
 لى وىل وىنەر گورى وەلدەن . . قەھوھ چىيەتى
 دگەل قهوالا دگەرىت گوند ب گوند گوندی ژى دەست ژ
 حەمەو شۇل و كارىت خۇبەر دەن و دەستە دەستە جارتىنە
 مال و جار دزفرنە نك قهوالا فرائىنە و شىقى ل مالىت خۇ
 ناخسۇن، بەلكۈل قۇناغى دخون، بەلنى هەر مال
 و تەبلى يەكە گەرەي و گۆشىتى دىئىتە بەر قهوالا و طاوسى هەر

ھەما ۋىيان بچە ناف ئىزدىيا مېرى شىخا دەھنەرەتە بىن
 مەزنى قهوالا كول گوندۇ بەحزانى دئاكنجىبىن وەيقارى
 دەستكە كا سماقى دەمەن و سبەيکى طاوس . . تىرەگد
 و جامى ئىزدى ب ئاشا سماقى جوان دەن دەن هەتا
 ب برسقەت، و دەھە كبا طاوس دەن كويە ژەرى ئى
 چىكىرىيە و ۋەھەدرى دەن بەحزانى دگەللى ئى ناوسكا
 دەر بەحزانى را سوار دەن و دەف و شىبابا لى دەن و قە قول
 و بەيت و درۆزا دېيىن و بەحزانى ب كچك و مەزنە فە
 ب پىچىكىد پىخواس تىنە پېشىا قهوالا ول طاوسى
 زىارەتى دېن و كابانى ژى ب طاوىد بەغۇدى تىنە پېشىا
 طاوس و پېكەتە تىنە ناف گوندی و قهوالا ل بەحزانى دېن
 مېشان . . . و شەۋا دى ل باشىكىن و باش تىنە باسلى
 شىخ كەندالى، موسە كا، موقبلى، مەممودا، مەھەتى
 ، ماحرەشا، جەروانا، بىتتارى، و باقەسىرى و باش
 ئىسقىن، ئىسپا، جەراھى ئى بن كەندى، لەھا قايدىا،
 ناف دنا، گوندىت بەربىن، ملا چەپەرە ول دەمىا يكى
 ل گوندۇ بەھەدرى كى ل گەل طاوس دگەرىت . .

1 - دەستە كىن قهوالا، هەندەك دەفلى لى دەن و هەندەك
 شىبابى و بەكى زانا و قەولزان و بەدهەف وزمان .

2 - نەقىب، ژېنە مala پېرىد حاجىالە، ئەو طاوسى سوار
 دەكت وەل دگرت ول تەنەشتا راستى ياطاوس روودنىت
 سواركەن . . ئەوبىنكى طاوسى پاش هەر جار گۈركە كىن
 ل دەمايكى سەركى طاوس مينا تەيرى طاوس يە،
 سى بالگىدا دادنىتە بەرپالا طاوسى دەدوو بالگىال فى ئالى و
 دووا ل ئالى ئىدى بىن طاوسى

3 - سەرەدرىپى كانى يام سى .

4 - سەرەدرىپى مala شىخادى .

5 - و كىلى مala مېرا .

6 - قەھوھ چىي قهوالا .

چاوا قهوال دگەپىن ولى گوندا چى دەن؟ . . بەری
 طاوس بىتە گوندە كى، پېشەرە ب روزە كى دووا دېشىا
 قهوالا دا چەتە گوندی بەراتا طاوسى كۈزئاخا لالشى و ئافا
 كانىا سېپى يە ئەسترابە دەدەتە مەجىورى گوندی و دېيىتە

نونینه ریت میری ئیزدیانه هاتینه سه رامله تى خوبدهن و
ریکا ئول و ئاینی نیشامله تى بکەن و فەز وىرن.
خېرخوازىي ، بەلاف كەن واخوازى وهىفييت گوندى ياب
بگە هيتنە مەركەھى لۇجم رېيە ریت ملەتى ل لالشى ..
عەسرى بەيتا ھىفارى دېئژن ، ھىفارى پشى شىفە
دخۇن درۇزا سفرى دېئژن بىشى ھنگى ھەموو گوندى
ب كچك و مەزقە لدورا مېغانلىت خۇدرۇنىشىنە ، مەجۇر
، مختار و كەتخدايىت گوندى ورىسىپى دىنیزىكەن ولدورا
وان ڙى خورت لاۋاول پشت وان ڙن و كچ وەكە
حەوشى رى تىدا نەما دچنە سەربانى ڙى ..

چې ئىزىدى ئىپتى عەولى ل طاوس زىارەتى دېت خو
ب ئافا كانى ياسېي بە مۇركىرىھ ئالا يائى ئىزىد خانى يە
ولجامى ئىزى زىارەتى دېت وۇنۇپاش دېتە دەستى
نهقىيى طاوس سەرەدرىي كانى ياسېي سەرەدرىي مالا
شىخادى وقە والا مجىورى وھەرچى دۇوناف
ل جىقاتى هەك شىخ وھەك پىر .. پاش پشتۈشت دېتە
وى جەھى جەھى بېقىتلى روونىت دسەكنت هەتا قەوال
بېئىتى دوعا يە ژنۇپاش دەستورە روونىت ھەمۇزەلامىت
گوندى ب فى تەرزى پشتى ھەمۇزىارەتى دېن، جەھى
خۆل جىقاتى دىگەن ماجىورى گوندى رادبىتە ژپىر فە
ودەستەكى لسەرەدەستى دى دانىت وېئىت .. بايى
قەوال، ئەفە ئۇونن سەرەدرىيەت كانى ياسېي ودەرلى
شىخادى ونهقىيى طاوسى ميرى شىخا وبايى شىخ ئۇون
وى دەنارتىن سەروگوها لمەبكەن ولى سەروبەرى مە
پېرسن، رىنكا ئۆلى ژەمرا فەزىيەن ئەزب زمانى گوندىيا
وغان جومايرىت حازىر دېئىم ئۇون گەلەك ب خېرھاتىن
لسەرچاڭا ھاتناوه خېر و بەرەكەتە ئەم ژى وى دەتايىن
گوھداريا پەيەھە كە خېرخوازىي، قە قول و بەيت و
قەسىدەت مەدھا ئىزى و طاوس مەلەك و خاپىت ئىزىدىا
دەن بېھىسىن مەزنى قەوالا دى بېئىت .. ئۇون تىكدا
جومايرىن، خودان مەعرىفەتن لسەرسەرا ولسەرچاڭا
كەرمەكە روونى ماجىور .. ماجىور ژەھى خۇرەدت و تىتە
نىڭەكە دىوانا بەرامبەرى قەوالا و طاوسى روودنىت، مەزنى

چهند مالیخونی طاوس ل مala وی دیسان سهربره کا
کوشتی و خوارنه که زاف دکمن ..

نه ری قوال بوجی طاوس لناف گوندیت ئیزدیا
دگیرین؟ هر بوخیر خرکرنی وہ کی نوکه دفان سالا دا؟
نه خبیر!! قوال ونه قیب وسے رده ربی کانی یا سپی
وسے رده ربی مala شیخادی، نوینه ریت ریته ریت
ئیزدیانن .. دیئن ل حال وسے رو به رو ده ستوداری مله تی
دېرسن، دېیژن گھلی جوامیرا حائلی و هچی به؟ خیر
و شدی وه دخلودانی و له په ژینا و یه چاوایه؟ خودی
نه که ت هه که هنده ک له په ژینا و یه چاوایه؟ خودی نه که ت
هه که هنده ک گوندی لیک که فتبن و زیک دلمای بن، لفی
روڈی چوکین و که رب نامین هم مسوو دچنه بھر طاوس و
لسه رخاترا میقانین ئیزی و طاوس مله ک لگه ل ئیک دهنگ
ناکهن نه همرئه فه بله کو قوال وئه و میقاننه بھر ا بتڑ جارا
دلمايا پیک دیئن و هرئیکی بھراته کی (۱) دده نی وئه و
دلماپنه بھراتیت خو

(۱) بدرات : پچه که ڙئاخا لالشی ب ٿائاکانی یا دبیرئُنی
بدرات سپی قەدستِرین وەکی مازیه کی خرفەدبت

پیک دگهورن ثانکو پیک هاتن، و هم تا به راتیت و ان لنگ
ثیک بمین کمس چو حه یفا لهه فالی خوناکه مت وزیانا وی
ناکه مت، هدکه هات نهوزی کیم جارایه، پیک نه هاتن
به راتا ب ثاشکرایی فه دگیرینته فه ثانکو لیک که فتنه فه . .
پیسر علیی مala مجبوریت ییشتنی کوسه رده ریی
کانی یا سپی یه ل لالش و دگمل طاووسی دگه ریت
گوتی . . ل فان گه ریت فه والا ، ب سهدا دلمای و گوندی
مه پیک ثیناینه و دلی وان لیک خوش کریه ب سهدا کیشه و
ثالوزیت ژن ثینان و مه سه لیت هوسا هاتینه سه راستکرنه
وده ری زیانی گرتی یه . . ب مری هاتن و چون هوسا نه یه
تهنا ببو ، ئیزگه ، تلفزیون وتلفون نه بیون قه وال
دگه ریان چی دهنگو باس نوو چی روود او و خه به ر
وسالوغیت ته عمل و شرین دبن چه نگی وان دابیون ، ئه فه

پیکهاتی به ژتبلي يه کاگراري لبه رقه والي و مجيوري دادنین] پشني ياشيقني دروزا سفرني دبئزن و مهزني قهوالا يان ئه مسحابهت دگوتون خوددهته پاش دى دهف و شبابا ئين و ههمورو رابنه سه ربي ياو قهواليت دهف هه ئيلك شبابا خوپاك و سازكەت پف دكەتني بىن ده فاڻي ده فاخوددهه به رئاگري دا گەرم بت وباش گره گرژي بيت ههمورو هوسا در اوستايىنه قهوال دى بىزىته مجيوري ثقه تو مختار ، فلاان شيخ [ناقى هندهك رى سېي يادى بىزىت] كەره مكەن بخوازن چى قهولى چى قه سيدى ژورا بىزىن؟

مجیور دی بیزتە قەوالى خودان مەعریفەتى، بەلى ئەم
وئى ل مالا فلان جومىرى - ناقى بى طاووس ل مالى دى
بیزت - هەكە ب خىرا ئىزى وطاوس مەلەك ژەمپەرە باچە كى
مەدحا خودانى قى جومىرى يان شىخ وپىرىت وى
بىكەن ..

جارنه شوونا قهوال بیژته مجيورى دى بیژته مالخويي مala طاوس لى قوناغ ..

دھنگ : دھنگ .
شمال : شمال .

هر خاسه کي ئيزديبا چمند قهول ويهيت لسر هدين
به حسا ده روئشي خودئي ناسي يا وي دكهن . . قه واليت
شباب دگمل پش دكهنه شبابيت خودچنه ئاوازا قهولي
مجيورى خواستى وقه واليت ده دگمل ئهوزى ده فا
دخر خريز و دگرگريز و دبته هول هولا گونديا هولا
ئيزى يه ، هولا طاوس مله كه ، هولا هر هفت
 مليا كه تاييه . . زن دھلھلين باوركه مرؤف چمند ز بيرا
 ميسالي يى دور بىت و باورى يى ب ۋان مەسەلا نەئىنت
لى ھېشتا مووييەت لەشى مرۇقى زيق و گۈرۈ دىن و سەردى
 مرۇقى دچته دنیا يەكا دى لوئى شەفە رەشى لېر رۇناھى يَا
 فتيل و شەمالىكا خۇلا يەردى ئىنگليزى ل سالا 1846
 ل جەمايا لالشى ژ دوور فە گوهەدرىا يە دەف و شىابا كرببۇو
 و شاقى مابۇو (1) ب وى چەندى ھەم قهولا ب دەف
 دېپىز و ھەم ئاوازا وان ب شىابا زى دېپىز نېيەنە كە خوش

قدوالا دنی بیژت مجیور مجیور دنی بیژت .. بهلی بابی
قدوالا دنی بیژت بهلی یا ته ل دنی ، خودنی مهعریفه تا ته و
هازر و گوهنی را زیده بکهت ، ژننو و مهزنی قدوالا دنی
دهست ب ظاخفتناکهت دبیژنی مسحابهت ، مسحابهت
نهوه رینکا ئولنی ، دان و سستاندن ، شیرهت و یه یقاب خیر
دنی بیژن هر باسه کی ب سه به قه کنی یان چهند سه به قه کا
زقه وله کا قه سیده کی ب دیته کا ئیزدیا پشته فان که ت
ل دمایکا و وناری دنی هنده کا ز قهول و بهیت و مسحابه تا
نفیسم دا بابهت باش رون بت .

دیشی دا قهوال دی بیژت مجیور ، گهلى جوامیرا
تشتی مههی قهول وقه سیده و به یتیت ئیزدیانن . مهئیمانه
ژ علمه علمی خودی به بحره نه سر ههی و نه بن ههی ئم
ژ ئوشی چین ل پریزیت جوامیرا ره حمه ل دای
وابیت وان جوامیرا با بچاکایی ئف قول وقه سیده ژمه را
هیلاین ریکا ئیزدیاتی ژمه را روشه نکری .. بهرا بتڑ
با بهتیت قهوال بقین چاره سه رکه ن و کی مه گوتی ریکا
ئیزدیاتی ی [خودی ناسی ، ستایشا هر هفت مليا که تا
و خاس با بچاکیت ئیزدیا خوپاراستن ژ ده رهونی بی
بهختی ی و دوور بون ژکونه کی ی وزورداری و مروف
نه ته مابات ، دفیت خودان خیرت نهی زگره ش بت
روڈا ئاخره تی ژ بیرنه که ت ، مرن ههی ول دوورا حمق و
حسابه ته راز ووا حمقی ی وا ههی هر ئیک و کارو
عهمه لیت خولوی روڈی نه که سئ که سان دبی نه پسی
پسان دبی ، قازی ب خوجابار دبی .. پشتی بیهنه که
خوشی مسحابه تا بوان دبیزیت و هر بچه کی مجیور
دی بیژت بعلی .. بایی قهوال دی بیژت ..
خوبی مه مع بفهتا و حاز او گه هدنما زنده بکهت ..

خودبی ته مابمه ره حمل دای و بابت گوهدار او نیز دیست
شهرق و شامی و چی که سه کنی خیرخواز مر و قاتی را ..
هنگه ده ستوری هه به؟ یا شیفی دئین [یاشیف : یا

سەردهرى و قەواڭ ئەۋە خىرا گوندى مەيە درۆزە كىنلى بىكەن و دلى خۇلەمە خوش كەن. ئەۋۇزى دەست ب دوغا يا دىكەن:

[هېقىنى و ژكانياسىپى بىت خودى و طاووسى مەلەك و خاسىت ئىزدىيا و ژقەدا و بەلا دووربىكەت و ئۇلا و بەيلە جى بىت، رووچى وەي سىپى بىت، دەولەتا و بە دايىم بىت..

پاشى هنگى بەرى نىقىرۇ دىسا دەست ب قەمول و ب) سەبارەت ناوهروكى بەيتا جندى بىرینە كىتىبا ئىزدىياتى ژچابكىرىيەت كۆرى زانىارى كورد سالا 1979ز. و قەسىدا دىكەن، پاشى لحال و سەرۇبەرى گوندى پرسىن ورىيکا ئىزدىياتى ژوانقەز وارتىن و گوھدارىا ھىشى داخوازىيەت گوندىما كىرىن، خاترىياخۇز وان دخوازن قەستا گوندە كى لای دىكەن. گوندى ژى ب كچك و مەزىنە ب ژن و زەلامقە هەتا رەخا گوندى رەوان دەكەن مجىورى كانى ياسىپى سېبىك زۇورادىت جامى ئىزى مال ب مال لىناف گوندى دىگىرىنىت نە كۈھرمەتكە، ئىككى ساڭا، پېرمىرە كى ژكىس و كەرەم كەفتى نەشىابت بىتە قۇناغى. دائافى ب جامى ب سەرقان كەسىت مائى ۋەكەت..

ھەوە سالا 1914ز جەنگا جىهانى يائىكى ئىزدىيا طاووس نە هنارتىنە ناف ئىزدىيەت ئورساتى - ل ئەرمىنيا سوھىەتى - ژ بهر كومىرى ياسا وىدەر ئاستەنگى درېنكا قەوالىت ئىزدىيا دكىرن و ئەوب چاھە كى دى درېننە دنیا دارىي كېز وان دەستدار گونجاوتە نەم ل بىن وىچەندى ناچىن يامن بقىت لەپەرە بنقىسىم ئەو چاپىكەفتە يە با صەديق دەملوجى لرۇزا 13 خىزىرانا سالا 1930ز.ى لەگەل قەواڭ حسین كرى و دىكتىبا خۇدا زلایەرە 310 - ھەتا 314 ب عەربى بەلافكىرى ئەۋە ژى دەقى وى نەقىساندى يە ب كوردى:

[ژكەقىندا مىرى شىخا ھەرسال طاووسەك دەنارتە ناف ئىزدىيەت ئورساتى (1) دا خىر و خىراتى ژنان ئىزدىيەت وىدەر كۆم كەن و جارا دمايكى بەرى جەنگا جىهانى ب مەددە كەن، دەستە يە كى قەواڭ دگەل طاووسەكى ھنارتە

ھەتا قەول خلاس دېت .. جارنە بىرژ قەولە كى دېئىن ھەتا بىتە كىتىبا [الىزىدەيە بقايا دين قدىم] ژدانا جورج حەببىب!

نېزىكى نىشەف دەمینن ژنۇوپاش دېئىن: خودىي تەمامە، كەرەمكەن روونىن و ھەركەسەكەل جەنلىكى روودنىت سەرەرىي شىخادى دېئىت: كائافە كىن [ھەرچىي بىدەتە من ئافە كىن، خودى بىدەتى بەزىن زرافە كىن گەرددەن گازە كىن، خودان ئىمانە كىن] سەد خۇزمە وى خۇرتى نەي زەوجى جەرکى ئافى بەرى هنگى بەرەست كەرىت ئېكىسىر دەدەتە فەقىرى سەرەرى ئەۋۇزى جامى ئىزى دئىتەدەر و ئافى ژەركى دجامى دەكت و ب سەرجەتاتى فەدەكت ئېكۈ ئېكۈ بەرى نەقىبى و قەواڭ و مەجيورى و كەتخۇدايا ورى سېپى ياسا پاشى خۇرت و لاو و ژن و گېزكە دەبەر را دېئىت [گەللى ئىزدىيا؛ ئاثا كانى ياسىپى يە، جامى ئىزى يە، چووبەھايى عانە كى دووا نى يە،] كەس ژۇيەر ناچت ھەتا ئافا وى جامى ب سەرقە نەكەن و ھەرئىك و خىرا خۇغانە كى پىنج فلسە كى دەرھەمە كى دەدەتە يەي جامى ئىزى ب سەرۋان ۋە دەكەن.

پاش گوندى، دەستە دەستە كەتكەت دەچنە مالىت خۇلى ھنەدەك پېرەمېر و دلخوازىت سالۇغ و خەبەرا ھەتا دەرەنگى شەقى لەجەم قەواڭ دەمین. پرسا مىرى و بايى شىخ و مەلەنى ژوان دەكەن بەحسا دنیانى وەتە و نەھاتى دەكەن.. دىسان ھنەدەك لا و خۇرت نوبەدارىي ل مالا قۇناغا طاووسى دەگەن.

ھېشتا رۆز نەھلاتى بەيتا جندى دېئىن، بەيتا شىشىمس دېئىن ھەممۇ رادىنە ژپېرە.

سېبىكى دىسا ھنەدەك مالىت گوندى تېشتا قەواڭ دېئىن و ھنەدەك گوندى و حازرۇ قەواڭ تېشتى دگەل ئىك دخۇن و گوندى، مالخوييەت مالا ھەرئىك و چى خىر كەفتى يە دلى يە دەتە مەجيورى گوندى و ئەۋۇزپەرانقە وى خىرى دىسپەرتبە مەزىنى قەواڭ دېئىت گەللى نەقىب و